

Andragende om at faa vistnok 4,000 Kr. om Aaret til den danske Menighed i Berlin, som vil have ansat en dansk Præst derved. Jeg beder det ærede Finansudvalg og den højtærede Regering være opmærksom paa slige Bevillinger, saa at den muligvis faar bragt dem ud af Verden, som allerede findes paa Finansloven, og forhindre, at flere af samme Art blive opførte. Der er sikkert mange andre Omraader, paa hvilke man kan komme Danske i Udlandet til Hjælp end netop det Omraade. Jeg skulde ikke sige noget imod, at man nu og da sendte nogle Penge til Egne, hvorfra der kom Bud om, at Danske gik og sultede — det hænder nu og da. At man gav Bidrag i saadanne Tilfælde, vilde der vel være nogen Mening i, men at give Penge til at opretholde et Menighedsliv, som de Folk, der have Lyst til det, sikkert selv ere i Stand til at opretholde, kan jeg ikke se er en Opgave for den danske Stat. Navnlig naar det drejer sig om at spare paa saa nødvendige Ting, som der fra anden Side er talt om at spare paa, synes der mig at være Grund til at henlede Opmærksomheden herpaa.

Jeg tillader mig saa at vende tilbage til den højtærede Landbrugsminister med Anvisning ikke just paa Penge, men paa et Par Reforme, som vist i alt væsentlig maa siges at kunne gennemføres gratis. Jeg sigter her til de to Spørgsmaal, jeg ogsaa tidligere har haft Lejlighed til at nævne, nemlig Fæstevæsenet og Jagtretten. Der findes ca. 4,000 Fæstere her i Landet, af hvilke en Del leve under ret ublide Vilkaar, nogle af dem pines, som det er bekendt, med høje Afgifter og megen Vilkaarlighed. Der findes intet Lovbud om Størrelsen af Indfæstning eller Landgilde, og paa mange Steder ydes ingen som helst Hjælp til Nybygning, Dræning af Jorden eller andre Foranstaltninger, og naar disse Fæstere en Gang forlade den Ejendom, de maaske i mange Aar have ofret Penge paa, ydes der dem i nogle Tilfælde ingen som helst Erstatning for det, de have nedlagt baade af Arbejde og Værdi i den paagældende Ejendomsbesidders Ejendom. Det forekommer mig, at der er stærk Opfordring for den højtærede Landbrugsminister til hurtigst muligt at søge Reforme gennemførte paa Fæstevæsenets Omraade. — Reforme, som sikkert maa kunne gennemføres, og om hvilke der er givet Antydning fra de Folk, der selv lide under det nuværende Fæstevæsen. Jeg gør med det samme opmærksom paa, at jeg selvfølgelig ikke vilde have noget imod, at man ind-

førte offentligt Fæste, indførte andre Former for Fæstevæsenet. Ogsaa i denne Sag venter jeg fremdeles, at den højtærede Landbrugsminister i Henhold til sine gamle Løfter vil fremkomme med Resultat af sine Undersøgelser om Fæste og Ekspropriation af Jord. Saa vidt jeg mindes, lovede den højtærede Landbrugsminister, som ogsaa nu indehaver Pladsen, for nogle Aar siden at nedsætte en Kommission eller gennem Ministeriet lade foretage Undersøgelse af disse Spørgsmaal. Jeg beder ham om at paaskynde disse Spørgsmaals Undersøgelse og lade os faa Resultaterne deraf, saaledes at vi eventuelt kunde komme til at lovgive om disse Ting, der ligesom Reform af det nu kendte Fæstevæsen i høj Grad er ønskelig.

Jeg nævnte før Jagtloven. Ogsaa den berører i særlig høj Grad Fæsterne. Ogsaa ved denne Lov er det ublide Vilkaar, Fæsterne ere underkastede. Naar Dyr gøre Skade paa Markerne, faa Fæsterne i Regelen ingen eller i hvert Fald en latterlig lille Erstatning for det Tab, de lide derved. De maa ikke skyde Dyrene, selv om de gøre nok saa megen Skade; i nogle Tilfælde kunne de ikke eje en Bøsse uden at være stor Mulktstraf underkastede. Der tiltrænges utvivlsomt Reforme i demokratisk Retning af denne forældede Jagtlov. Det gamle Forhold burde sikkert genindføres — det Forhold, at Jagtretten og Brugsretten til Jorden hørte sammen. Den Uting, at Adelen og Godsejerne nu have et Privilegium ogsaa paa dette Omraade, burde sikkert ophæves, og de Folk, som møjsommeligt dyrke Jorden og betale deres Afgifter deraf, have vanskeligt nok ved at klare sig til ikke yderligere at burde have den Ubegærlighed, at Naadigherrens Dyr æde den Afgrøde, hvis Udbytte burde komme i Husmændenes eller Fæstegaardmændenes Lommer.

Der er ogsaa en anden Del af Landbefolkningen, som utvivlsomt venter paa en Reform. Jeg sigter navnlig til Tyendet. Og jeg vil spørge Regeringen, om vi snart kunne vente at faa et Forslag vedrørende Tyendelovens Ophævelse eller Revision forelagt af Regeringen. Nu har den Tyendelovkommission, der i sin Tid blev nedsat, afgivet Betænkning med et Par Indstillinger, og da Tyendet lever under Forhold, der paa sine Steder ere alt andet end menneskeværdige, og Tyendeloven i sin nuværende Form byder alt andet end Beskyttelse for Tyendet, forekommer det mig, at denne Regering, som jo navnlig skal se sig om efter Reforme, der ingen Penge koste, kunde gøre en umaadelig god Ger-